

Horváth Margit

Patosfa Község Polgármestere

Horváth Margit polgármester (független)
Patosfa község, Somogy megye, Barcsi járás
Lakosság száma: 242

Honlap: <https://www.patosfa.hu/>

További információk a polgármesterről:

A magyar önkormányzatok 30 éve – Tanulmányok, adatok, tények a helyi önkormányzatok három évtizedéből Szerk. dr. Gyergyák Ferenc – Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, Budapest, 2020. 430-431. oldal

A magyar önkormányzatok 25 éve – Visszaemlékezések, adatok és tények a magyar önkormányzatiság történetéből – Szerk. Zongor Gábor – Szerif Kiadó Kft. Budapest, 2015. 320. oldal

Életút és visszaemlékezés

*„Nő vagyok, ezért emberfeletti erővel kell küzdenem a sikerért
Ha elbukom, nem azt fogják mondani, hogy „nem vagy jó ebben”,
azt fogják mondani, hogy a nők nem jók ebben
(Clare Boothe Luce)*

Horváth Margit – egy dél somogyi kistelepülés- Patosfa polgármestere vagyok. 1951. augusztus 28-án születtem Kaposváron. Általános iskola alsó osztályát helyben Patosfán, a felső tagozatot a szomszédos Lad településen végeztem. Középfokú tanulmányaimat Szigetváron a Zrínyi Miklós Gimnázium és Szakközép Iskolában végeztem. Eredeti szakképzésem ruházati bolti eladó. A szakmában rövid ideig dolgoztam. 1972-ig közel két évig éltem más településen, majd hazatértem, azóta is itt élek. Közel harminc évig Mezőgazdasági Szövetkezetben dolgoztam, képezett könyvelő valamint középfokú társadalombiztosítási ügyintéző végzettséget szereztem. A rendszerváltás után az elsősk között felszámoló Szövetkezetben megszűnéséig Társadalombiztosítási ügyintézőként dolgoztam.

Munkaköreim jellegénél fogva állandó kapcsolatban voltam a körülöttem élő emberekkel, megismertem gondjaikat, igyekeztem segíteni problémájuk megosztásában. Több száz dolgozónknak intéztem a nyugdíjazását, néha a lehetetlent is meg-

próbálva. Ezek jó alapot adtak az emberi kapcsolatok ápolására, a segíteni tudásra, amit ma is tudok hasznosítani.

Mielőtt rátérek polgármesterségem történetére bemutatom azt a települést, ahol élek, dolgozom, és számomra a legfontosabb dolgok egyike.

Patosfa, mint már említettem egy kis dél-somogyi település Somogy, és Baranya megye határán. A falu a Kaposvár – Lad - Szigetvár útvonal mellett fekszik. A zselici dombság déli nyúlványa. A település neve 1486-ban Pathosfalwa alakban fordul elő először írásos formában. A XIX század elején került a Somssichok birtokába. A Gróf Somssich József által épített kastély sajnos nem élte túl a háborút, és egyéb viszontagságokat. A kastélyhoz tartozó park ma a település központi helye, itt kapott helyt többek között az orvosi rendelő, az önkormányzat székhelye, játszótér. A „nyári lak”-ként emlegett épület eredeti formában került felújításra, jelenleg közösségi funkciót lát el.

A lakosság száma, összetétele sokszor, és sokat változott az elmúlt évszázadok alatt. 1941-ben 770 lakosa volt a településnek. Az 1950-es években a közigazgatás átszervezése volt az első csapás a lakosság szám csökkenésére, a település életére. Addig Szigetvár és környéke Somogyhoz tartozott, a megyehatárok átírása után lettünk mi „elátkozott háromszög”. Minden emberi logika, józan paraszti ész szerint a Szigetvárhoz tartozás lett volna, és ma is az lenne az ésszerű lépés. Ekkor indult meg az első elköltözési hullám.

A második a mezőgazdasági szövetkezetek szervezése az 1960-as években ismét elindított egy hullámot. Az elköltözők elsősorban az iparosodott városokba mentek a biztonságosabb élet reményében.

Az 1990-es években a rendszerváltás okozta létbizonytalanság, a munkanélküliségtől való félelem vezetett oda, hogy ma mindössze 250 fő a lakosság számunk. Jellemzően idős egyedülálló, képzettség híján elhelyezkedni nem tudó elsősorban nők alkotják a többséget. A település jellemzően mezőgazdasági jellegű – mindig is az volt - a birtokviszonyok átalakulása, a vállalkozók megjelenése kiszorította a kétkezi fizikai munkát. Helyben fő foglalkoztató az önkormányzat közmunka programjaival. Idényjelleggel a Szigetvári Konzervgyár, néhány gyümölcsstermelő nagyobb vállalkozás tud munkát biztosítani. Ilyen előzmények, és helyzet alapján indultunk el az önkormányzatiság útján.

Milyen elő tapasztalat alapján mertem vállalni a megmérettetést?

1972 óta veszek részt a közéletben. Hazaköltözésemtől párttag voltam, és az, hogy fiatal, nő, egyedülálló, agilis, nagyon jó volt a statisztika miatt is. Így lettem tanácsstag, majd elöljáró. Voltam félfüggetlenített KISZ csúcstítkárt öt település fiataljai által alkotott KISZ alapszervezetek irányítója. Nem tetszett, hogy egyre több, és sokszor

lehetetlen utasítást, elvárást kellett megoldani. Ezek az elvárások a gazdasági életben is jelen voltak, hisz például a szövetkezetek esetében nemcsak azt határozták meg főnről, hogy termeljünk, azt is, hogy milyen minőségű, és mennyiségű legyen.

Az önkormányzati választásokat megelőző időben felfokozódott az emberek vágya, álma, az tethetünk, amit akarunk” elképzeléssel. Elég erős ellenzék alakult ki elsősorban kiscgazdák, és kereszténydemokraták oldaláról. Az első választáson két ellenjelölttel szemben indultam, az egyik a választás előtt visszalépett. Soha egy választás előtt sem ígérgettem, főleg nem irreális dolgokat, igyekeztem a lakosságot is a realitás talaján tartani.

Nagyon emlékezetes az első szabadon választott képviselő-testület ünnepélyes alakuló ülése. Már a település bemutatásában is említettem, hogy van egy szép parkunk, vadgesztenye fasorral. A jobbára ellenzékiekből alakult falujobbító egyesület ezt a napot választotta ki avar égetésre. Földig éró füstben „vonultam” életem egyik talán legfontosabb eseményére, az eskütételre ahol azért az ellenzék néhány tagja is megjelent. A kezdeti feszültség aztán lassan lecsengett, azok a képviselők, akik addig nem foglalkoztak közügyekkel, lassan ráébredtek, hogy törvények, szabályok vannak, ezek behatárolják a mozgásterünket.

Úgy kezdtük az önállóságot, hogy még egy székünk, kalapácsunk, semmi felszerelésünk nem volt. Nehezen ment a vagyonmegosztás, mint legkisebbek, legszélsők kaptak a maradékot.

Mivel az előzően működő közös községi tanácsrendszerben nemcsak nálunk, hanem általában a székhelytelepülés fejlesztése volt az elsődleges, volt bepótolni valónk bőven. Járda felújítás, belterületi utak építése, felújítása volt az első évek fő terve, ezeket sikeresen megvalósítottuk.

Aztán az önkormányzati épületek átalakítása, felújítása jött. Ennek során Orvosi Rendelő, nyílászáró csere, az épületek szigetelése. Fűtéskorszerűsítést nevezetesen tartályos gázt terveztünk, sajnos a „nyári lak” műemlék jellegű, ezt nem engedélyezték.

Nagyon fontos döntésünk volt a Falugondnoki Szolgálat megalakítása, és ehhez a gépjármű beszerzés. 2001 januártól működik a szolgálat, első szerzeményünk egy 9 személyes TOYOTA kisbusz. Ma már rég nincs meg, de számomra a legkedvesebb szerzemény marad. A szolgálat működtetésével megoldódott az óvodás-iskolás gyermekeink Ladra való szállítása, az idősek, rászorultak étkeztetése, és a családsegítő szolgálat előtti időben a rászorultak ellátása.

A kétezres évek elején kezdődött meg a külföldiek érdeklődése a falu iránt. A szép környezet, a jó levegő, az olcsó árak miatt elsősorban német, osztrák családok vásároltak ingatlant. Ennek következtében ugyan majdnem elfogytak az üresen álló épületek, néhány idő is az eladás, családhoz költözést választotta, de ez ismét a lakosság szám csökkenéséhez vezetett.

Negatív hatása a falu életére hamarosan jelentkezett. A megvásárolt ingatlanokkal az új tulajdonosok vajmi keveset foglalkoztak, és foglalkoznak. Megnőtt a gondozatlan porták száma, az önkormányzat tehetetlen, mi legalábbis nem tudunk hatékonyan fellépni ez ügyben.

Pályázatokon próbálunk gépeket beszerezni, hogy legalább az utcafrontokat rendbe tarthassunk. Sajnos ez a férfi munkaerő csökkenése miatt egyre nehezebb.

Nem tudok, és nem is szeretek egyes szám első személyben beszélni az elmúlt 30 évről. Soha nem azt mondom, hogy „csináltam, tettem, enyém” ez, ami közös harcunk, eredményeinket közösen hoztuk létre. Az életfeltételek javítása, ami egyik fontos eleme az itt maradásnak végig sarkalatos pontja volt terveinknek, feladat meghatározásunknak. Eltűntek a sáros kátyúk utcák, járdák (igaz van olyan utunk, amit már háromszor kellett felújítanunk) vezetékes ívó víz, internet lehetőség, Szilárd hulladék elszállítását biztosítjuk az itt élőknek. Kis szépséghibával, de megoldott a szennyvízszállítás is szippantós autóval. A lakosság kor szerinti összetétele alapján a mai feltételrendszerben nem tartom kivitelezhetőnek más módszer saját erős megvalósítását. Néhány évvel ezelőtt egy konferencián hangzott el szakembertől: „mindig lesznek területek, amelyek nincsenek benn az agglomerációs körzetben az ország a 100%-os lefedettséget nem tudja megoldani.

A kultúra, a közösségi élet egy-egy fellendülés után átmegy közömbösségbe, érdektelenségbe. Mi bizonyítja ezt? A megyében elsők között kezdtük el a falunapok tartását, tényleg a falunak, a faluval. Nem volt sztárvendég, nem volt protokoll, saját szervezésű műsorok, egy jó főzés, este tábortűz mellett szórakoztunk. Aztán elkezdődött, hogy egyre több település hívott népszerű előadókat, vendégeket. Mi is beálltunk a sorba, lett sok vendég, akiket ajánrozhattunk. Hamarosan azt vettük észre, hogy fogy a helyi résztvevők aránya, pedig nálunk soha nem kellett fizetni a rendezvényeken. Visszaálltunk. Az utóbbi években családi főzőnapokat tartunk ide is tudunk hívni előadókat, igaz nem milliós gázsíért, ehhez anyagi forrásunk, de technikai tárgyi feltételeink sincsenek meg. Nagy sikere volt a 2019-ben megrendezett „Elszármazottak napja” programunk, Jó volt hallani a régi lakosok dicséretét, akik értékelték a jó irányú, változásokat, a település arculatának változását.

Mit teszünk még, ami a lakosság életvitelét, életkörülményeit javíthatja? Minden korosztályra gondolva vannak évek óta ismétlődő közös rendezvények, mint – időrendben haladva: Nőnap, anyák napja a már említett falunap, vagy főzőnap, idősek havi rendezvény, mikulásünnepség, Karácsonyi összejövetel. Ezekon megvendégeljük a résztvevőket, közös vacsora, múltidézés, anekdotázás közben.

Az iskolakezdeményezéshez beiskolázási segínyt kapnak a családok anyagi lehetőségeinktől függően hol többet, hol kevesebbet. Nem feledkezünk meg nyugdíjasokról sem,

többek között karácsonyi ajándékkal kívánunk kellemes ünnepet. A szociálisan rászorultak részére szociális tűzifát osztunk. Igaz, hogy ennek jobbjára csak gesztus értéke van, hisz az 1-2 M3 fa a hosszú fűtési szezonra édes-kevés. Rendeletben szabályozottak szerint, rendkívüli települési támogatással, kamatmentes kölcsönnel segítjük a bajba jutottakat. Szülési segély, lakásfenntartási támogatás áll még az érintettek részére.

Sajnos az önkormányzat segítsége kevés a munka nélkül maradt, elhelyezkedni képtelen emberek, családok sorsának jobbítására. Nem tudom miért, de nálunk a szociális ellátó rendszer sosincs összhangban a valósággal.

Csak egy példa: a tankötelezettség 16 év. A gyerekek nem tanul tovább 2 évig még eleve kiskorú, mit csináljon a szülő? Munkanélküli ellátás egy év várakozási idő, utána 25 éves koráig csak a munkaügy közvetítheti ki. Ha nincs más, akkor sem vehetem fel. Ne adj isten közben születik egy baba, kaptunk egy egyedülálló ellátatlan anyukát. Tudom, hogy sokat tesz az állam a hátrányos helyzetben levőkért, de sokszor csak a szabályozók ésszerű megváltoztatása is elég lenne a javításra.

Nem szóltam még a községünkben élő, dolgozó elsősorban mezőgazdasággal foglalkozókkal való kapcsolatokról. Anno, amikor a szövetkezet megszűnt, a földek kiosztásra kerültek. Nálunk sok a külterületi földút. Ezek ugye önkormányzati tulajdonba kerültek. Az évek során sokan ár alatt értékesítették a földjüket, így szántóterület pár vállalkozó tulajdonába ment át. Az utak karbantartása ugyan önkormányzati feladat, de nekünk sem pénzünk, sem emberünk nincs arra, hogy évente többször karbantartsunk. Tudom, hogy vállalkozása gyakorlásában nem akadályozhatjuk őket, ezért több esetben egyeztető fórumot hívtam össze a helyzet megoldására. Elhangzottak gyönyörű tervek, elképzelése, amiből semmi nem lett, csupán annyi, kinek merre van földje azt a szakaszt rendben tartja, vagy – és ez e jellemző - használja az önkormányzat útjait. Nem tudom a jövőben, hogy alakul a támogatási rendszer, féltő hogy ezeknek a károknak a helyreállítása nagyon nehéz lesz. Jó példa erre egy kis utcánk, ahol mindössze 15 ház áll, de egy körforgalom jellegű úttal csatlakozik más utcákhoz. Mentő, szállítójárművek a rengeteg kátyú miatt nagyon nehezen közlekednek, Erre már háromszor adtunk be pályázatot, általában forráshiányra hivatkozva elutasításra került. Nem baj! Idén is beadtuk, ugyan így jártunk!

Erről Hillary Clinton mondása jut eszembe. „Igen, veszíteni fájdalmas dolog, de soha ne felejtésed el, hogyha jó ügyért történik, akkor megéri.”

Megéri a sok álmatlan éjszakát, a majdnem elvesztett választást, a kétkedő rosszindulatú támadást is.

Néhány gondolat a munkakapcsolatokról:

Elsősorú segítők a mindenkori testületi tagok. Nem mondom, hogy mindig egyik mindig teljes mellszélességgel végezte munkáját, de közösen meghatározott, megálmodott célért tudása szerint tett. Az első ciklus alatti tapasztalatok, a realitások figyelembe vételével, sokkal együttműködőbb - de nem megalkuvó - testületekkel dolgoztam, és dolgozom ma is.

Mindig hangoztattam, hogy könnyebb annak a polgármesternek a dolga, akinek munkáját egy felkészült, tapasztalt hivatali háttér segíti. Különösen igaz az a társadalmi megbízatású polgármesterekre. Főállású munka mellett voltam polgármester 2006-ig, ez nehéz időszak volt, hisz az értekezletek, gyűlések munkaidőben zajlottak. Nem is szólván arról, hogy egy kis településen a polgármester mindenek, nincs ünnep, este, vasárnap, a választó igénye az első!

Településünk is közös hivatalban működik, régi a háború előtti fő társunk Lad község hivatala. Sokat jelent, hogy társulásban láthatunk el sok feladatot, például oktatás, családsegítés, gyermekvédelem, könyvtár, közművelődés. Tagjai vagyunk a Barcsi Kistérségnek, valamint a Rinya - Dráva Szövetség LEADER Közösségnek.

Néhány gondolat azokról a dolgokról, amik nem tetszenek, nehezítik főleg az ilyen kicsi település létezését:

Évek óta rendezetlen az önkormányzati szférában dolgozók illetménye. Pontosabban „rendezett” de méltatlanul alacsony. Ide sorolnám magunkat kistelepülési polgármestereket is. Igaz, hogy a képviselő-testület változtathatna, de ennek jelentős negatív hatása lenne a település költségvetésére. Én például 3.700.-Ft tiszteletdíjjal kezdtem, körzetünkben, de talán az országban is a legalacsonyabbal.

Ami mindenkit érint: a minimál-nyugdíj, az ennek mennyiségéhez kötött egyéb ellátások, a családi pótlék évek óta változatlan volta.

Sajnálattal tapasztalom, hogy kezdünk visszamenni a régmúltba. Akkor is fentről határoztak meg bizonyos dolgokat (erről fentebb szóltam már). A jelenben a normatív célú támogatások ismét erre tendálnak. Miért nem lehet egy kötöttség nélküli összeg, miért kell értelmetlen dolgokra kidobálni, esetleg visszafizetni a fel nem használt összegeket.

Két példa tőlünk: Temető fenntartás, közművelődés. Sajnálom, de én ezt a pénzt inkább a felújításainkra, a nem nyertes pályázataink megvalósítására fordítanám. Úgy érzem, kiskorúsítanak bennünket, minden helyi ismeret hiányában hoznak országos döntéseket, csak a beharangozott cél a vidékfejlesztés, a falvak megmentése veszik el közben.

Írásom végén egyik jelmondatom tőlem: „Álmodunk egy falut, ami megér még sok száz évet, hiszünk abban, hogy időnk lejártával emelt fővel adhatjuk át a nemes munkát utódainknak, azzal a hitvallással, hogy a jelen a múltban gyökerezik, és a szebb jövő záloga a jelenben végzett közös és jól végzett munka.”

És ami az elmúlt harminc évet összefoglalja:

„Amikor kétségeim voltak, szilárdan ezt mondtam magamnak:

Ha nem én, ki?

Ha nem most, mikor?”

(Emma Wattson)